

Mesterségem címere

az AMEGA beszélgetőpartnere: **Dr. Rónai Zoltán**

tüdőgyógyász-allergológus főorvos

az Amega főszerkesztője

– Szerintem nincs olyan magyar tüdőgyógyász, aki ne ismerné a nevedet. Mégis az az érzésem, hogy valójában nem ismerünk. Ettől a beszélgetéstől azt remélem, hogy egy kicsit jobban megismerhetjük *Rónai Zoltánt*, az orvost, az író, a szerkesztőt, a szervezőt.

– Hadd reagáljak először az íróra. Általános iskolában én voltam az őrsi krónikás, nekem kellett vezetnem az őrsi naplót és már akkor egész jókat írtam. Volt persze némi előnyöm a többiekhez képest, mert már négyéves koromban megtanultam írni és olvasni, és olvasott gyerekként mentem általános iskolába. Örök hálával tartozom azoknak az általános iskolai pedagógusoknak, akik engem akkoriban nem deviánsként kezeltek.

– Ha a nevedre rákeresünk az interneten, akkor sok Rónait találunk, ezért valamilyen keresőszót kell kapcsolni hozzá. A beszélgetésünket is egy ilyen keresőszóval indítanám: **Amega. Beszéljünk először az újságról!**

– Az újságnak érdekes története van. Még kezdő orvosként eljutottam Washingtonba három hónapra egy ösztöndíjjal, és ott találkoztam *Nancy Sanderrel*. Ő a saját asztmás kislányával végigszenvedett évek után *Allergy & Asthma Network Mothers of Asthmatics* néven létrehozott egy országos egyesületet azzal a céllal, hogy az asztmás gyermekek anyukáit tájékoztassa az asztma kezelésével kapcsolatos legfontosabb tudnivalókról.

Amerikában akkor jószerivel csak hörgőtágítókat használtak, volt még beklometazon spray, és akkortájt vezették be a ketotifent, amitől csodát vártak. Nancynek volt egy hírlevele, aminek először *A plus A* volt a címe az egyesület nevének első két szavából, de a második évfolyamtól a *Mothers of Asthmatics* után átnevezte *M. A. Report*-ra.

Szerencsém volt, mert a látogatásom végén az első évfolyam hírleveleiből kaptam néhány példányt. Az *A plus A* címet már csak le kellett fordítani magyarra, és meg is lett az *A meg A*. Gondolj csak bele, mi lett volna az újság címe, ha a második évfolyamból kapok ajándékpéldányokat...

– Eddig jó, de még csak a címmel tartunk.

– Az mozgalmas év volt. Amerikából hazatérve – még eléggé jetlag állapotban – néhány nap múlva Barcelonába mentem az ERS kongresszusra. Ott több kollégának és gyógyszerceges vezetőnek meséltem az amerikai élményeimről, és az egyik vacsora után már össze is állt a szerkesztőbizottság és megvoltak az első hirdetőik is.

– **A címlapok egyediek és jellegzetesek. Ki készíti a fotókat?**

– Az egyik hobbit a fotózás, így az első években gyakran dolgoztam saját anyaggal. Később a hobbifotós orvoskollégák is küldtek képeket, *Strausz Jánosnak* különösen sok címlapfotót köszönhetek. A címlapkép egyébként mindig a legvégén dől el, valami hirtelen asszociáció kapcsán. Most már az internet korában ingyen vagy jelképes összegért hozzá lehet jutni kiváló felbontású, szabadon felhasználható fotókhoz.

– **Beszéljünk egy kicsit az Amega rendezvényekről.**

– A rendezvényeknek más a története. Kezdő orvosként egy hét híján hét évet töltöttem Mosdóson, ahol akkoriban jó hírű tüdő- és szív-kórház működött. Akkor jelentek meg az első inhalációs eszközök, és nagy hangsúlyt kapott a helyes eszközhasználat betanítása, illetve a betegséggel kapcsolatos többi tudnivaló átadása. A mosdói kórházban *Berta Gyula* főorvos irányításával elindultak az első betegoktató programok, elkezdődött a szakdolgozók továbbképzése – csak a történeti hűség kedvéért jegyzem meg, hogy ennek én adtam az „asztma nővér” tanfolyam nevet –, és „asthma weekend” elnevezéssel fiatal orvosoknak is szerveztünk továbbképzéseket. Az Astra gyógyszergyár dán munkatársának, *Hanne Bjerholm*nak elévülhetetlen érdemei vannak abban, hogy mindezek a programok zökkenőmentesen zajlottak.

Fiatal orvosként az asztma nővér tanfolyamok és az asztma hétvégék szervezése az én feladatom volt, ez volt a gyakorló pályám. Amikor hét év után elkerültem az intézetből, akkor az ott megszerzett szervezési gyakorlatomat és kapcsolataimat kamatoztatva szerveztem az első rendezvényeket. Klinikai immunológia és allergológia szakvizsgára készülve az ország számos helyén megfordultam szakmai gyakorlaton. Ez alkalmat adott arra, hogy megismerkedjek azokkal az orvoskollégákkal, akik nemcsak kiváló szakemberek, hanem nagyszerű előadók is voltak. Az első és egyik legfontosabb tapasztalatom akkoriban

az volt, hogy nem mindig azok voltak a legjobb előadók, akiknek a neve a főbejárat mellé ki volt írva. A fiatalokat még jobban vitte a lendület, a bizonyítás vágya.

– **Ma már évente három rendezvény van: Pécssett, Budapesten és Debrecenben.**

– Az első konferenciát Pécssett, a Hotel Pátriában szerveztem meg, ezen 72-en voltak. Korábban hasonló rendezvény nem volt Magyarországon, kísérleti jelleggel indítottam, egy naposra tervezve, elejétől a végéig kiváló előadókkal. Parádásra sikerült.

A következő évi rendezvényre aztán minden résztvevő hozott magával még egy embert. Így néhány év alatt eljutottunk odáig, hogy új helyszínt kellett keresni. Ezután éveken át a Hotel Palatinusban volt a rendezvény, de amikor már annyian jöttek, hogy statikai szakvéleményt kellett kérni arról, hogy az erkélyre hány hallgatót engedhetünk fel, akkor onnan is továbbmentünk. Pécssett éppen akkor nyílt meg az Expo, ahol szinte már korlátlan számban elfértek az érdeklődők. Az utolsó, csak Pécssett megrendezett konferencián több mint 600 résztvevő és közel 40 kiállító volt.

– **Debrecen hogyan került képbe?**

– Egyre többen jegyezték meg az ország észak-keleti részéből, hogy sokat kell utazniuk. Akkor jött az ötlet, hogy Debrecenben is rendezzünk konferenciát. Balatonfüreden, az egyik őszi tüdőgyógyász kongresszuson, sétahajózás közben beszéltem meg ennek a részleteit *Szilaszi Mária* professzor asszonnyal és *Brugós László* főorvossal, akik kezdettől fogva támogatják a debreceni Amega Fórumot, és ezért nagyon hálás vagyok nekik.

– **A nevedhez köthető kifejezés lehet még az „inhalációs gyógyszerbevitel”. Több könyved jelent meg e témában, az eszközhasználat honi pápája vagy. Mi ennek a története?**

– Véletlenül talált meg a téma. *Andrásófszky Barna* főorvos úr volt Mosdóson a főnököm,

aki fontosnak tartotta az osztályon dolgozó nővérek továbbképzését, ezért kéthetente tartottunk nekik rövid előadásokat az ebédlőben. Erre mindig a legfiatalabb orvosokat kérték fel. Akkoriban én nagyon nem szerettem előadni és nyilvánosság előtt beszélni, amit Barna bácsi észrevett, és leküzdendő a félelmeket, gyakran kért meg arra, hogy tartsak előadást a nővéreknek. Az inhalációs eszközök használata volt az egyik ilyen előadás témája. Ekkortájt indultak az asztma nővér tanfolyamok is, ahol az eszközhasználat oktatása alapvető feladat volt.

Szilágyi Zoltán, az Astra gyógyszergyár egyik akkori vezetője – neki nagyon sokat köszönhetek – kért fel először egy orvosoknak tartandó, inhalációs eszközhasználatról szóló előadásra. Ez teljesen véletlen volt, mivel az eredetileg tervezett előadó, egy idősebb kolléga váratlanul visszamondta a részvételét. Ekkor mélyültem el először komolyabban a témában, és megszerettem.

A kongresszusokon az ilyen témájú előadásokra mindig beülök. Nemrég nagy élményben volt részem, mert egy szimpóziumon belül hallhattam *Henry Chrystynt* és *Frederico Lavorinit*, akikre sokkal inkább illik a kérdésfeltevésedben használt epikus hasonlat, mint rám.

– **Nem maradhat el a kérdés: mi a MANO?**

– Nyilván a Magyar Asztma Nővérek Országos Egyesületére gondolsz. Egyszer egy kórházigazgató megkérdezte tőlem, hogy nekem mi ebből a hasznom. Hát, ha a ráfordított idővel számolom, akkor ebből konkrétan semmi. Nekem ez az egyik hobbim, az önkéntes munkám, a szívügyem! Én hoztam haza külföldről az ötletet, én szerveztem meg, én adtam a nevét, én indítottam el. Az alapgondolat nagyszerű: az orvosnak nincs ideje, hogy minden asztmás beteget betanítsa az inhalációs eszköz használatára, illetve megtanítsa nekik az asztmával kapcsolatos legfontosabb játékszabályokat, ezért a szakdolgozókat kell kiképezni annyira, hogy ezt a terhet levegyék az orvos válláról.

Ez a történet is Mosdóson kezdődött. *Andrásofszky Barna*, majd később *Gyurkovits Kálmán* igazgatása idején a szakdolgozóknak országosan meghirdetett továbbképzéseket, asztma nővér tanfolyamokat szerveztünk, amiknek az órarendje az általam hazahozott angol program magyar adaptációja volt. A tanfolyam hétfőtől péntekig tartott, a résztvevők gyönyörű környezetben hallgathatták az előadásokat és jártak szakmai gyakorlatokra, és volt néhány csapatépítő program is a szőlőhegyen.

Már túl voltunk két ilyen rendezvényen, és éppen zajlott a harmadik, amikor elhatároztuk, hogy ezt a nagyszerű csapatot, teli csupa érdeklődő, ambiciózus asszisztensnővel hiba lenne csak úgy szélnek eresztetni, és ott, a mosdósi szőlőhegyen elhatároztuk, hogy létrehozuk a Magyar Asztma Nővérek Országos Egyesületét. 1994 szeptemberében a Svábhegyi Gyermekegyintézet előadótermében volt az alakuló ülés, ahol *dr. Virágos Péternét* választottuk meg az egyesület elnökének, én pedig szakmai társelnök lettem.

Magyarországon ez volt az első olyan civil szervezet, amiben a légúti betegek ellátásában résztvevő szakdolgozók tömörültek. Akik részt vesznek az egyesület munkájában, azok ezt mind önkéntesen teszik. Közeledünk a 25 éves fennálláshoz, és ennek kapcsán ki kell hangsúlyoznom, hogy nem juthattunk volna el idáig az aktív tagság, valamint *dr. Virágos Péterné*, illetve a jelenlegi egyesületi elnök, *Imru Ibolya* áldozatos munkája nélkül.

– **Mondok még egy keresőszót: Pécs.**

– Hosszabb időt éltem már itt, mint a szülővárosomban, Kaposvárott. Megszerettem Pécsset, az ország egyik leghangulatosabb városa. Amikor 23 éve otthagytam az állami egészségügyet, ezt a várost választottam a további munkám színhelyéül.

– **Azért az sem átlagos sztori, ahogyan a város közepén magánrendelő lett.**

– Hát nem, de az életben mindenhez kell egy kis szerencse. Pécssett az orvosi egyetem könyvtárában készültem a klinikai immunológia szakvizsgámra, és onnan jártam busszal a belvárosba ebédelni. Egyik nap véletlenül rossz buszra szálltam, ezért egy megállóval előbb kellett leszállnom, és gyalogolnom kellett az étteremig a nemrég felújított sétálóutcán keresztül. Séta közben észrevettem, hogy megnyitottak egy új gyógyszertárat, az Aranykehely Patikát, a mediterrán belső udvarában több orvosi rendelővel. A táblán több ismerős kolléga neve is kint volt, de minden rubrika betelt, láthatóan nem volt több hely.

Én mégis bementem a patikába, bemutatkoztam, elmondtam, hogy szeretnék itt rendelni, de látom, hogy nincs több hely, de ha esetleg... Itt közbevágot a gyógyszerésznő, hogy milyen jó, hogy jöttem, mert még nem szedték le annak a kollégának a nevét, aki tegnap visszamondta a rendelését. Azóta is ott rendelek. Ha jó buszra szállok, vagy ha nem megyek be, akkor más-képp alakult volna.

Amikor a kollégáknak elmeséltem, hogy magánrendelésbe kezdek, sokan előre vigasztaltak, hogy nehéz az indulás, ne keseredjek el, ha kezdetben csak kevesen jönnek. A szerencse itt is közbeszólt. Július elején, a rendelésem megkezdése előtti héten vonattal kellett Pécsre mennem, mert az akkori egyetlen autónkat aznap a feleségem használta, és a vonaton egy kupéba kerültem a pécsi helyi televízió főszerkesztőjével. Szóba elegyedtünk, és kiderült, hogy azon a héten éppen a szénanátha az aktuális témájuk. Meghívott három estére a helyi tévé egészségügyi műsorába. Már az első héten az utcán állt a sor vége a magánrendelésemen.

– **Nagy világljáró vagy, és a világlátott szó is indokoltan kapcsolható a nevedhez.**

– Amikor gyerekkoromban megkérdezték, mi szeretnék lenni, mindig azt válaszoltam, hogy kórházigazgató vagy diplomata. Aztán egyik se lettem, de közben bejártam a világot. Az egyetemi éveim alatt még csak háromévente lehetett nyugatra menni, 50 dolláros valutakerettel, de medikusként így is sikerült végigcsavarognom Európát, és ötödév után még Kanadába és az Egyesült Államokba is eljutottam.

Mosdóson dolgoztam már, amikor megfogalmaztam magamnak a vágyam: szeretnék megint

kijutni Amerikába. Ez igazi önbeteljesítő jóslat volt, mert alig egy hónap múlva kiírták azt az ösztöndíjat, amivel elindulhattam. Valaki egyszer megjegyezte, hogy igazi „ösztöndíjvadász” voltam. Lehet, hogy igaza volt, de hát én úgy kezdtem az orvosi pályámat, hogy három idegen nyelvet bírtam, ami akkoriban még ritkaság volt, a pályázatoknál pedig komoly előny.

Amikor néhány éve az akkor még gimnazista fiam hazajött az iskolából, és elmondta, hogy a földrajztanára 65 országban járt, akkor én is leltárt csináltam: 72 ország, ezen belül az USA 40 állama szerepel a listámon. Jártam mindenhol, ahová valaha is el szerettem volna jutni. Van néhány visszatérő kedvenc helyem is, ahova először egyetemista csavargóként jutottam el, utána a munkatársaimmal, később a feleségemmel, azután pedig a fiaimmal is elmentem.

– **Nem lettél se kórházigazgató, se diplomata, de miért nem vagy professzor?**

– Én nagyon korán átváltottam egy addig kitaposatlan útra, aminek nincsen ilyen állomása. Még a pályám első éveiben, egy budapesti orvostudományi kongresszus nyitófoglalása után néhány idősebb kollégával beültünk egy belvárosi sörözőbe, és sok más téma mellett a karrierépítés összefüggéseiről is beszélgettünk. Ott hangzott el az egyik – azóta már emeritus professzorrá lett – kolléga szájából az a mondat, miszerint „nagyon sok faecest kell ellapátolni ahhoz, hogy valaki professzor lehessen”. Egy ilyen mondat nyilván sokféleképpen értelmezhető, de nekem bevésődött az elmémbe. Ez a beszélgetés számomra meghatározó volt, mert éppen akkor voltam egy útelágazódásnál, és döntenem kellett, hogy a járt vagy a járatlan úton menjek tovább. A járatlant választottam, és nem fogtam meg annak a lapátnak nyelét, de azóta más számmal nagyon sok munkát végeztem.

Valószínűleg alkalmatlan vagyok a rutinfeladatokra, egy feladat csak addig lelkesít, amíg meg kell oldani, ha már „csak” csinálni kell, azt hamar megunom. Az erősségem inkább abban áll, hogy képes vagyok újra és másképpen összerakni dolgokat, adaptálni a máshol látott eredményeket.

– **Említetted, hogy több idegen nyelvet bírsz. Idegen nyelvű óvodába jártál?**

– Egészen hétköznapi óvodába jártam, de ahogy említettem, már négyéves koromra ír-

tam, olvastam, és mert sok könyvünk volt ott-hon, hamar kitértél előttem a világ. Németre a szüleim jártak első osztályos koromtól, amit nagyon utáltam, nem is tanultam nyolc éven át szinte semmit. Aztán egy gimnáziumi diákszerelem, egy lány, aki nagyon tudott németül, és akitől persze én sem akartam lemaradni, meghozta a motivációt, ami egyből az Országos Középiskolai Tanulmányi Verseny döntőjéig, majd nem sokkal később a felsőfokú nyelvvizsgáig vitt.

Utólag nagyon sajnálom, hogy az oroszot nem tanultam meg, alig maradt belőle valami. Bár érdekes, amikor fiatal orvosként eljutottam Kijevbe egy kongresszusra, és eltévedtem a városban, meglepetten tapasztaltam, hogy pánikhelyzetben mennyire előjön a régi nyelvtudás.

Az olasz egy véletlen folytán lett beszélt nyelvem. Nekünk az egyetem után még be kellett vonulni katonának, és úgy gondoltam, hogy ott majd lesz időm, és megtanulok spanyolul. A csomagoláskor elfelejtettem a nyelvkönyvet betenni, és amikor visszarahantam érte, kapcsolás közben nem a spanyol, hanem az olasz nyelvkönyvet vettem le a polcra. Így aztán ebből a nyelvből lett középfokú nyelvvizsgám.

– És az angol?

– Bocs, azt ki is felejtettem. Ez jó sztori. A nyolcvanas évek végén, ötödéves medikusként egy torontói ismerős révén lehetőségem nyílt arra, hogy ott töltssem el a nyári gyakorlatomat. Náluk lakhattam, a Toronto General Hospital fogadott három hónapra, de feltétel volt az angol nyelvtudás. Szerencsére ezt nem ellenőrizték a jelentkezéskor, mert alig tudtam angolul. De tényleg alig. Az első hetekben szenvedtem, a második hónap elején már telefonálni is tudtam, amire hazajöttem, addigra pedig viszonylag választékosan tudtam tárgyalni a legfontosabb témákról. Sokat segített az, hogy a fogadó család két kisgyermekének minden este én olvastam mesét, hétvégeken pedig a családi videotéka filmjein csiszolhattam a kiejtésemet.

– **Sok szempontból a csúcson vagy: a rendezvényeid vetekszenek a szakmai társaságok továbbképzéseivel, az újságodat – bár más profilú – legalább annyian olvassák, mint a szakmai társaságok lapjait. Fiatalemberként milyen célokat tudsz még kitűzni?**

– A fiatalság nagyon relatív. Azért már én is a lemez B oldalát hallgatom, de mint tudjuk, itt

vannak a legjobb számok. A helyzetemnél fogva, engem senki nem küldhet nyugdíjba, és a mostani állapotomban jól érzem magam. Kérdés persze, hogy azokat a dolgokat, amiket most művelek, ebben a formában meddig lehet még folytatni. Újra kell gondolnom sok mindent, a formákat és a platformokat egyaránt. Bármennyire is idős a célközönség, nyitni kell az online tartalmak, különösen a mobiltelefonos megoldások felé. Nem mindig rossz egy kicsit később beszállni, mert addigra a kiforrotlan módszerek már megbuktak.

Próbálok néhány újdonságot bevezetni az Amega Fórumokon, mert a klasszikus plenáris előadásforma már nem igazán vonzó. Mi az egyetemen még kilógtunk az előadóteremből vagy a padra dőlve relaxáltunk, ha nem kötött le egy előadás. Az ilyen esetekre ma már sokkal kifinomultabb megoldások vannak: egy okostelefonnal már hírek olvasásába, facebook lájkolásba vagy családi sms-ek küldésébe tehetkezhetünk. Közben a testünk még az előadóteremben van, de az agyunk már messze jár. Aki nem hiszi, járjon végig egyszer az előadóterem utolsó sora mögött, és lessen bele a világító mobilképernyőkbe.

– **Élettempódat, elfoglaltságaidat látva indokolt a kérdés, hogy mikor szoktál találkozni a családdal?**

– Érdekes a mi életünk. A feleségemet egy medikusbálon ismertem meg 30 évvel ezelőtt, és azóta vagyunk együtt. Ő eltöltött 25 évet a gyógyszeriparban. Mindketten rengeteget utaztunk és utazunk ma is, de mindig egymáshoz térünk vissza. Két okos gyermekünk van. Az idősebbik fiunk 22 éves, igazi életművész, az idegen nyelvek elsajátításában nagyon aktív, spanyolul, angolul és franciául boldogul el a világban. Jelenleg a Corvinus angol nyelvű évfolyamának hallgatója. A kisebbik fiunk 8 évvel fiatalabb, zseniális gyerek. Érdekes egyébként, hogy a csillagjegyek mennyire megmutatkoznak. Az idősebbik fiam Nyilas, annak a jegynek minden tulajdonságával: higgadt, nyugodt, megfontolt. A kisebbik fiam Oroszlán, csakúgy mint én: ambíciózus, magát mindenben maximálisan odatevő. Őt négyéves korában megtanítottam sakkozni, és a következő éveink a sakk búvőkörében teltek. Az első versenyét úgy nyerte meg, hogy csak az autós ülésmagasítóra ültetve érte át az asztalt.

– **Trauma volt számodra, amikor először megvert?**

– Borzalmas volt, az Oroszlánok nem szeretnek veszíteni. Rögtön be is írtam egy sakk egyesületbe, ahol aztán másokat győzhetett le. Csinálta is ezt szorgalmasan, korosztályos diák-olimpiát is nyert. Ő is több nyelven beszél. Most készül gimnáziumba. Időnként megkérdezi: apa, legyek orvos? – és erre a kérdésre nem tudok válaszolni. A matematika és az informatika talán jobban érdekli.

Visszatérve a kérdésedre: a családom természetesen gyakran lát engem. Sokat utazom velük, de csak ritkán mindannyian együtt, gyakrabban kettesben vagy hármásban.

– **Kik a példaképeid, olyan emberek, akiket ismersz, elismeresz, akiktől szívesen tanultál vagy akár tanulsz ma is?**

– Nagyon sokan segítettek előre a pályámon, ezért is kezdem félve a felsorolást, mert óhatatlanul ki fognak maradni néhányan. Kórbonctanon kezdtem, az első főnököm *Orbán István* volt, egy igazi Romhányi-tanítvány. Tőle tanultam meg, hogy csak hibátlanul érdemes a dolgokat megcsinálni, hiszen szinte ugyanannyi időbe telik rosszul dolgozni, mint jól. *Andrásofszky Barna* nevét is már többször említettem, a mosdói gyermekgyógyászati osztályon nála folytattam. Neki igazi karizmája volt, szerettem a közelében lenni: emberséget, tisztességet, magyarságot tanultam tőle. Csak az időrendiség miatt van *Berta Gyula* a harmadik helyen, vele mind a mai napig aktív kapcsolatban vagyok. A betegoktatás, az asztmás betegek ellátása kapcsán rengeteget tanultam tőle, de számos előadástechnikai trükköt is tőle lestem el. Máig kikérem a véleményét szakmai és szervezési kérdésekben.

A pályám indulásában, majd alakulásában több mint két évtizeden át meghatározó szere-

pe volt *Uhereczky Gábornak*. Közös történetünk egy hideg téli estén indult Kijevben, egy eltévesztett villamosmegállóban, majd számtalan közös munkában, betegoktató kiadványokkal és előadásokkal folytatódott. Az ő lényeglátása, útmutatásai és tanácsai nagyban hozzájárultak az Amega arculatának alakulásához. *Böszörményi Nagy Györggyel* is a kezdetektől jó kapcsolatban vagyok, ő néhány nagyon hasznos tanáccsal segítette a pályafutásomat. Büszke vagyok arra, hogy baráti viszonyban lehettem a fájdalmasan korán elhunyt *Magyar Pál* professzorral is. *Strausz János* professzorral egy külföldi kongresszus amatőr futóversenyén ismerkedtem meg. A futást nem tudta velem megszerettetni, de számos kreatív megoldáshoz tőle kaptam inspirációt, és ma is együttműködünk a fotózás és az utazás iránti közös érdeklődésünk kapcsán.

– **Siker ember vagy. Szerinted mi a siker titka?**

– Szerencse és kitartás mindenképpen kell hozzá. *Calvin Coolidge-nak* – a nagy gazdasági világválság idején regnáló amerikai elnöknek – volt egy mondása, ami ki van téve az íróasztalom fölé: „Semmi sem helyettesítheti az állhatatosságot. A tehetség nem tudja: nincs gyakoribb a sikertelen tehetségnél. A zsenialitás nem tudja: az el nem ismert zseni szinte közmondásos. A műveltség nem tudja: a világ tele van művelt roncsokkal. Csak az állhatatosság mindenható.” Ha valami nem sikerült, mindig újra nekifutottam, aztán ha kellett, akkor megint újra és újra.

A siker öngerjesztő folyamat, az első siker hozza a következőt. Mindez idővel aztán szabadságot ad. Amivel persze tudni kell bánni, mert nem az a szabadság, amikor azt csinálsz, amit akarsz, hanem az, amikor nem kell megtenned azt, amit nem akarsz. Talán mostanra eljutottam ebbe az állapotba. ■

Dr. Osvai László

American Thoracic Society International Conference – Dallas, 2019. május 17–22.

ATS 2019
Where today's science
meets tomorrow's care™

<http://conference.thoracic.org>